

Shrnutí Setkání k výzkumu a datům o filantropii dne 14. října 2025 od 13:00 do 15:00

Zasedání proběhlo hybridní formou v Lichtenštejnském paláci

Přítomni:

Basch Robert, Brinzanik Lucia, Břeňová Martina, Dolínek Jan, Fořtová Jitka, Fungačová Hana, Goldmanová Dagmar, Gregor Jan, Hejna Lukáš, Hladká Marie, Hommerová Dita, Jonáková Johana, Kroupa Jan, Mádllová Lucie, Mazák Jaromír, Mihalco Zdeněk, Mičicová Barbora, Mička Pavel, Papoušková Kristina, Petty Silvia, Potluka Oto, Rázgová Michaela, Szabó Adam, Šimáčková Laurenčíková Klára, Šťastný Daniel, Ujfaluši Robin

Program:

1. Představení zjištění z nedávných výzkumů STEM
 - [Analýza stavu a struktury darování v ČR na základě dostupných dat z daňových přiznání fyzických a právnických osob s formulací doporučení pro další kroky ve smyslu rozvoje dárcovství v ČR](#) pro Úřad vlády ČR
 - index solidarity s nadačním fondem Donio
 - panel nadací a nadačních fondů s Via Clarita, Nadací RSJ a Nadací Simony Kijonkové
2. společná diskuse o dalších výzkumných plánech, bílých místech a informačních potřebách.

Zmocněnkyně vlády pro lidská práva K. Šimáčková Laurenčíková na úvod přivítala přítomné jménem Odboru lidských práv a ochrany menšin (OLP) Úřadu vlády ČR a poděkovala analytickému ústavu STEM za spolupráci na organizaci akce i za jeho výzkumné výstupy. Filantropie je důležitým projevem občanské angažovanosti a solidarity. Abychom ji mohli lépe podporovat a rozvíjet, potřebujeme jí nejprve dobře rozumět – a právě data a výzkum nám v tom mohou být klíčovým nástrojem. **Cílem setkání je sdílet poznatky, identifikovat informační mezery a koordinovat další kroky, a to včetně těch, které by mohl přispět k podpoře dárcovství.** Tématu soukromého

dárcovství se pod Výborem pro legislativu a financování Rady vlády pro nestátní neziskové organizace věnuje Pracovní skupina pro soukromé dárcovství.

Ve své prezentaci poté J. Mazák mj. zmínil následující:

- **Objem darů uplatněných v daňových přiznáních fyzickými i právnickými osobami v čase (2012-2022) roste třikrát** (ale pozor, v daňových přiznáních nevidíme všechny dary, jelikož ne všichni uplatňují dary v daňovém přiznání). Ovšem po očištění vlivu inflace roste pouze dvakrát. Rok 2023 naznačuje propad oproti 2022 (zdá se, že v roce 2022 dárcovství kulminovalo). Otázka je, jak moc bude hluboký a co se stane v roce 2024 a dál.
- V posledních letech hraje roli inflace – dary v reálném vyjádření jsou v roce 2023 významně nižší než v roce 2021.
- Mezi **fyzickými osobami** je **podíl dárců** okolo **10 %** a mezi **právnickými osobami osciluje kolem 5 %**, tj. firemní dárcovství je stále relativně nízké.
- **Opakovaní dárce** dávají v součtu **významně více**, u firem je rozdíl mezi opakovanými dárce a nepravidelnými ještě výraznější.
- Česká společnost obecně reaguje na silné a **mimořádné události** a **silné lidské příběhy** s nimi spojené, tj. lidé jsou velmi impulsivní dárce a dávají velmi rychle po krizi. Je proto dobré, aby organizace byly připravené, aby lidé mohli darovat rychle. Hraje rozdíl, pokud lidé darují do 10 hodin či do 3 dnů.
- Co se týče variability darů u fyzických osob je několik dárců, kteří darují hodně, bohatší nedávají více procent, doporučení se více zaměřit na bohatší.
- Firmy nejsou tahouni dárcovství, ale je to 1:1:1 - zaměstnanci, OSVČ, firmy. Odhad celkového dárcovství je **21 miliard Kč za rok 2023** (odpovídá 0,3 % HDP v roce 2023).
- Zatímco třetina dotazovaných na dobročinné účely nepřispívá dle svých slov vůbec, mezi dárce převažují ti jednorázoví (tj. lidé umějí dát, když jsou osloveni).
- Nejčastější motivací pro dárcovství je soucit a potřeba být užitečný.
- Dárcovství je pro více lidí věcí osobní než něčím, o čem by se mělo mluvit.
- Mezi lidmi více rezonuje pomáhat svými dary lidem, kteří žijí v okolí, např. ve stejném městě, stejné zemi.
- Velké nadace a nadační fondy dávají velké množství darů. Trendem je dávat prostředky i na provoz. Velcí dárce mají strategická témata a úžeji definované cíle.
- Nízká systematičnost spolupráce mezi nadacemi a nadačními fondy, které podporují podobná témata.
- Co se týče důvěry, tak všechny komponenty mají vyšší důvěru než zastřešující termín „neziskové organizace“, s osobní zkušeností důvěra roste.

V následné **diskusi** mj. zaznělo:

- Někdy je mnoho výzkumů, které nikam nevedou. Smysluplné je mít dlouhodobé sledování doplněné levějšími sběry vytvářenými jednou metodikou.
- Některé sběry (s OSF) jsou aktuálně ve fázi nastavování a je prostor se k nim připojit
- Vyjednávání s GFR není uzavřené, i když data jsou již víceméně vytěžená a mikrodata neposkytnou o moc více informací navíc.
- Podpora soukromého dárcovství se státu vyplatí – sám nebude muset vynaložit vybrané prostředky.
- 1 ze 4 domácností si uvědomuje, že využívá služby NNO.
- STEM plánuje vytvořit microsite/datový katalog/rozcestník.
- Bylo by vhodné mít data mezinárodně srovnatelná a případně se inspirovat v zahraničí, jaká data se tam sbírají.
- MUNI zpracovávají [Giving in Europe](#), zpráva vychází každých 5 let.
- Důležité je to, co s daty uděláme. 3 cílové skupiny komunikace:
 - veřejnost – srozumitelná komunikace, může vést ke zvýšení solidarity
 - ředitelé NNO – někdy panuje obava, že pokud je služba/NNO financována soukromými dary, může to vytěsnit podporu z veřejných rozpočtů
 - politici/státní správa – ekonomický přínos, návaznost na komunitu v době, kdy je společnost fragmentovaná, NNO vnímány jako iniciátoři změny (ale v objemu to je jen malá část a je proto potřeba vyvracet tento mýtus)
- Dobré oddělit, co je filantropie a co to je fundraising (má to překryv, ale ne zcela).
- Do roku 2016 se zpracovával [Rozbor financování NNO z veřejných rozpočtů](#), dvakrát byla zpracována [Souhrnná informace](#), aktuálně se každoročně zveřejňují [Hlavní oblasti státní dotační politiky vůči NNO](#).
- Zmíněny byly i další zdroje:
 1. [Analýza stavu a struktury darování v ČR na základě dostupných dat z daňových přiznání fyzických a právnických osob](#) s formulací doporučení pro další kroky ve smyslu rozvoje dárcovství v ČR a interaktivních dashboardů.
 2. **Odkaz na data o dobrovolnictví a dárcovství v zemích V4.** Potluka, O., Švecová, L., Blahova, E., & Diatkova, N. (2025). [Do formal and informal volunteering compete for engaged people?](#) a [Motivation for Volunteering](#).
 3. **Data, která se věnují financování anti-rights iniciativ** v Evropě.
 4. [Growing Against All Odds: Mapping funding for intersectional organizing in the CEECCNA regions](#).
 5. [Výsledky každoročního šetření ČSÚ mezi neziskovými organizacemi za rok 2023](#).